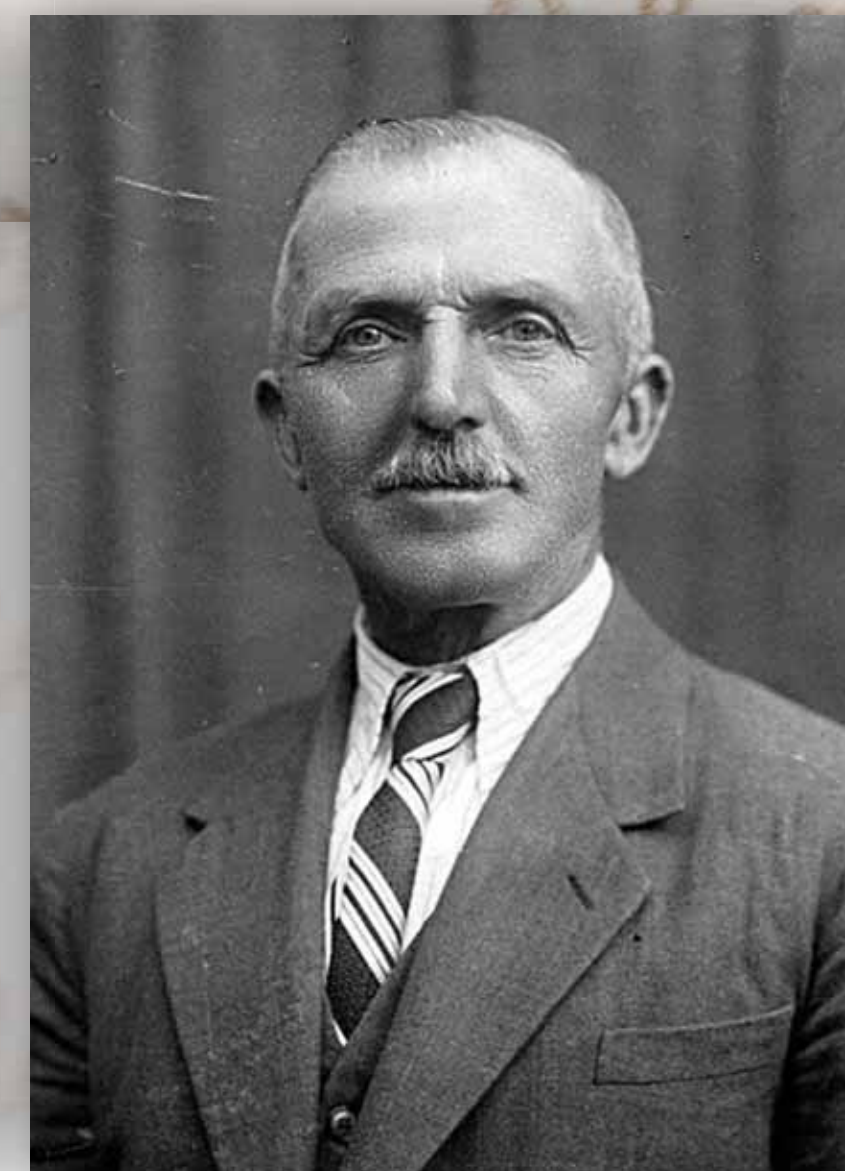

Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo

Jan Bula se narodil 24. června 1920 Marii a Antonínu Bulovým v domě číslo 86 v Lukově u Moravských Budějovic. Ještě téhož dne byl pokřtěn ve farním kostele sv. Jana Křtitele, kde se právě slavilo zasvěcení kostela tomuto mučedníkovi. Jan Křtitel se také stal křestním patronem malého Jana. Matka Jana Buly pocházela ze Slovácka, z Němčiček v okrese Břeclav, a do Lukova se přivdala. Její manžel však na počátku 1. světové války padl, a tak se musela sama postarat o jejich syna Ladislava. Po letech se znovu provdala, tentokrát za drážního dělníka Antonína Bulu. Jejich nejstarším synem byl právě Jan. Bulova rodina se za pár let rozrostla ještě o dceru Marii a syna Antonína.

rodiče Jana Buly (zdroj: rodinný archiv)

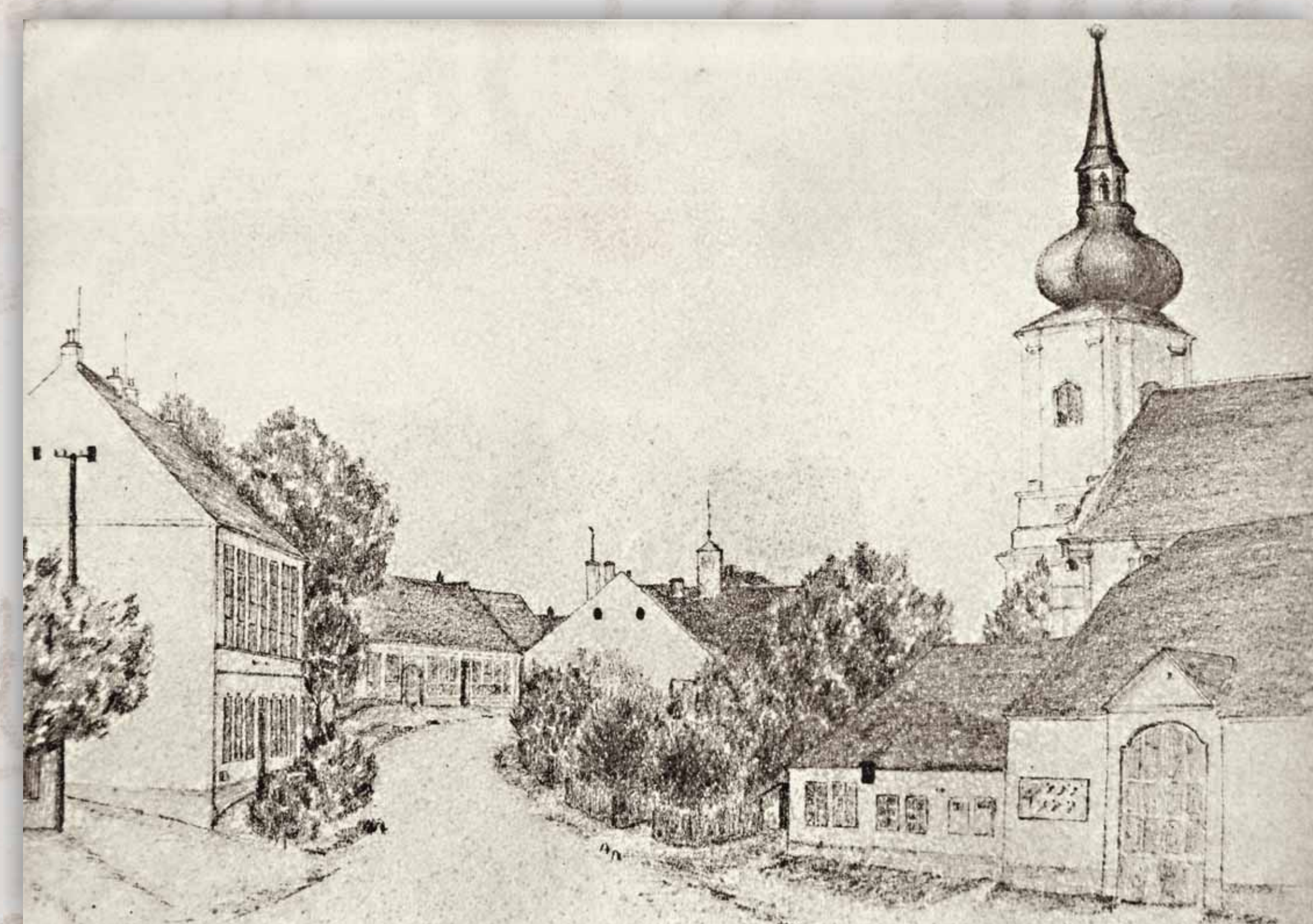
Jan Bula s bratrem Antonínem a sestrou Marií o Velikonocích roku 1930 na snímku pořízeném nevlastním bratrem Ladislavem (zdroj: rodinný archiv)

Dětství a středoškolská studia

kostel sv. Jana Křtitele v Lukově (foto: Jaromír Novotný)

V roce 1926 začíná chodit Jan Bula do obecné školy v Lukově. Navzdory skromným poměrům rodiče Janovi umožní, aby v roce 1931 nastoupil do prvního ročníku gymnázia v Moravských Budějovicích. Od té doby dochází Jan Bula pravidelně několik kilometrů z rodné vesnice do gymnázia ve městě. Ještě před vkročením do školy se však se svými spolužáky zastavuje k modlitbě v místním kostele. Jan je veselý chlapec, který si snadno získává přátelství svých spolužáků. Mezi Janovy spolužáky patří také Ladislav Malý ze Starče, který odchází po kvartě studovat vojenské gymnázium, a Jan Bula se s ním má sejít až po mnoha letech a za zcela jiných okolností.

Bulova kresba rodné vesnice (zdroj: o. s. Pamět)

oltářní obraz sv. Jana Křtitele z kostela v Lukově (foto: Jaromír Novotný)

Na gymnáziu projevuje Jan Bula své umělecké nadání. Se spolužáky vydává humoristický časopis Ekrazit, ve kterém jsou otištěny studentské vtipy, anekdoty, říkanky a obrázky. Jan Bula píše do časopisu humorné básničky, které si berou na mušku gymnaziální profesory. Jedna z básní je inspirována profesorkou francouzštiny:

*Madam Morell v třídu vešla, třídu pohled poslala
a již „votre vocabulaire“ žáka k stolku pozvala.
Nejdřív nosem zakroutila, potom dala otázku,
nu – a pak se zašklebila jako Buddha z obrázku.*

Na podobné žertovné básně se prý profesorský sbor těšil a netrpělivě očekával, kdo se stane předlohou pro veselý text. Jan Bula má mnoho zálib, nepíše pouze básně, ale také maluje a kreslí. Množství zájmů a spousta času věnovaná pomoci spolužákům a mladším kamarádům zřejmě vede k tomu, že je Jan spíše jen průměrným studentem. V červnu 1939 však úspěšně skládá „zkoušku dospělosti“ a rozhodnut stát se knězem může vstoupit do kněžského alumnátu v Brně.

maturitní vysvědčení Jana Buly (zdroj: RKF Rokytnice n. R.)

Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo

Jan Bula od dětství ministruje, a když je roku 1934 v Lukově ustanoven farářem Cyril Bojanovský, nalezne v tomto knězi svého duchovního vůdce. Postupně v Janu Bulovi zraje touha stát se knězem. Přichází za svými rodiči s prosbou o podporu, aby mohl po gymnáziu studovat bohosloví. Janovi rodiče jsou zbožní a mají z jeho rozhodnutí radost, jen je trápí starost, kde obstarají prostředky na další studium. Celá rodina se tedy domluví, že se ještě více uskromní, aby mohl Jan bohosloví studovat. Svě rozhodnutí stát se knězem potvrzuje Jan Bula vstupem do kněžského alumnátu v Brně na Antonínské ulici a na počátku 2. světové války začíná studovat teologii.

lukovský farář Cyril Bojanovský (zdroj: o. s. Paměť)

budova alumnátu postavená roku 1903, dnes rektorát VUT v Brně (foto: Jan Růžička)

Brněnský alumnát na Antonínské ulici v sobě spojoval dvě instituce – diecézní bohoslovecké učiliště a biskupský alumnát, z nichž první pečovala o vzdělání a druhá o duchovní formaci budoucích kněží.

Cesta ke kněžství

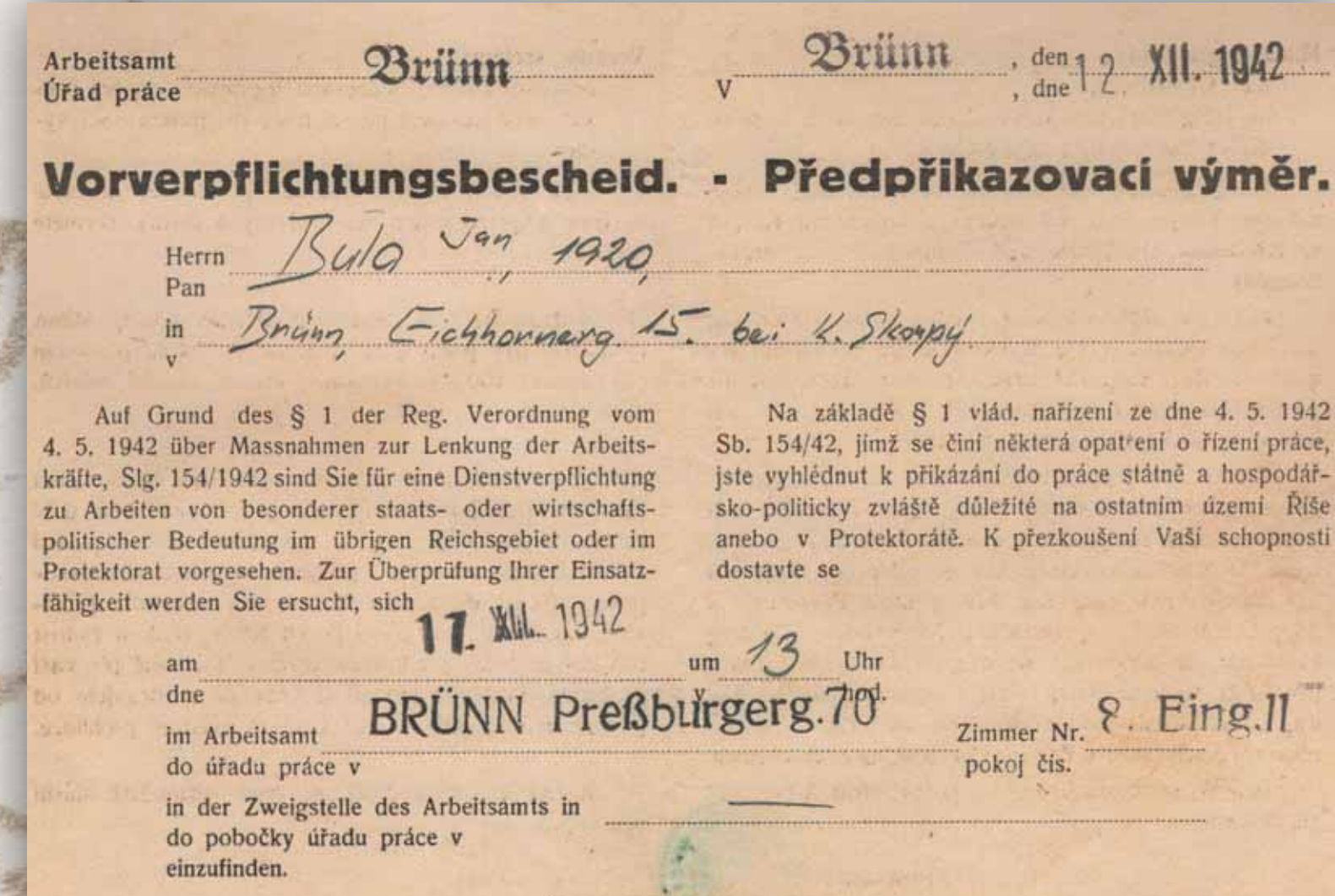
Jan Bula při studiu (zdroj: rodinný archiv)

Život církve v brněnské diecézi je ve 40. letech poznamenán válečným stavem, ale také úmrtím diecézního biskupa Msgre. Josefa Kupky v červnu 1941. V září 1942 musí být vyklizen kněžský alumnát pro potřeby německé branné moci. Jan Bula se stěhuje s dalšími spolužáky prvních čtyř ročníků bohosloví na ulici Veverí do chlapeckého semináře, bohoslovci z pátého ročníku do osiřelé biskupské rezidence na Petrově. Již za dva měsíce je zabavena i budova chlapeckého semináře a do biskupské rezidence a přilehlých kanovníckých domů na Petrově musí odejít všichni bohoslovci. Pro množství bohoslovců je Petrov přeplněný a bydlení je dost nepohodlné, na druhé straně je však blízkost studentů s jejich představenými obohacující. Mnozí bohoslovci ale na Petrově dlouho nezůstávají, neboť jsou podrobeni totálnímu pracovnímu nasazení. Někteří tak musí přerušit svá studia a nastoupit do brněnských továren, jiní do výroben ve Vídni, v Berlíně, ale i v dalekém Norsku. Představení jsou s těmito alumnými v písemném kontaktu pomocí cyklostylovaných oběžníků, zvaných „encykliky“.

Také Jan Bula je předvolán v prosinci 1942 na pracovní úřad k přezkoušení způsobilosti a v únoru 1943 nastupuje „do práce státně a hospodářsko-politicky zvláště důležité“ v Říši a opouští Protektorát Čechy a Morava. Necestuje však příliš daleko, protože je umístěn do keramického závodu rodiny Wranitzkých ve Vranovské Vsi, která leží v Sudetech, ale je vzdálena jen asi dvě desítky kilometrů od jeho rodného Lukova. Jan se fyzické práce nebojí a dokonce zde může zúročit i své umělecké nadání – vlastnoručně vyzdobí džbán a talíře pro svoji maminku. Na konci roku 1943 je regentem alumnátu ThDr. Karlem Skoupým odeslána žádost o uvolnění Jana Buly ze služební povinnosti. V odůvodnění žádosti je německy napsáno: „Chce pokračovat a dokončit svá teologická studia, jelikož v brněnské diecézi vládne velký nedostatek kněží.“ Jan Bula se tedy vrací v květnu 1944 do alumnátu a pokračuje ve studiu.

Život v alumnátu je však poznamenán stále přítomnou válkou. Ke konci roku 1944 je při náletu na Brno budova biskupství poškozena tak, že jsou na její jižní straně zničena všechna okna. Také všechny vitráže biskupské kaple jsou rozbité. Jan Bula přijme výzvu regenta alumnátu a vymaluje výjevy z Kalvárie na kartony, které jsou umístěny místo zničených oken v presbytáři kaple.

V únoru 1945 přijme podjáhenské a jáhenské svěcení a úspěšně dokončí studium teologie.

předvolání Jana Buly k přezkoušení pracovní schopnosti pro totální pracovní nasazení (zdroj: ŘKF Rokytnice n. R.)

Jan Bula na snímku z keramičky ve Vranovské Vsi (zdroj: rodinný archiv)

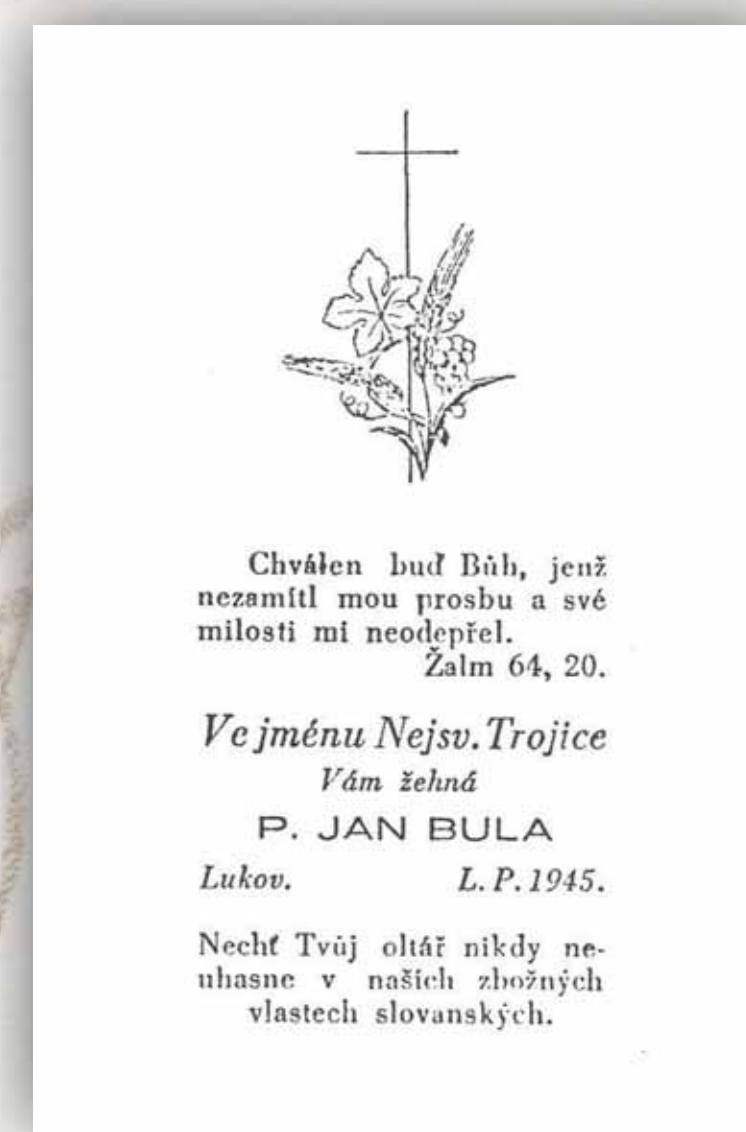

místa v brněnské diecézi spojená se životem Jana Buly

Přichází dlouho očekávaný konec války. V čase naplněném nadějí v lepší budoucnost uděluje olomoucký pomocný biskup Msgre. Stanislav Zela 29. července 1945 v brněnské katedrále kněžské svěcení. Mezi nově vysvěcené kněze patří také Jan Bula. Zásadní událostí v životě každého kněze je slavení první mše svaté. Tak tomu je i u Jana Buly, který svou primiční mši slouží 5. srpna 1945 v rodném Lukově. Tento den je slavností pro celou vesnickou komunitu i přilehlé okolí. Lukovský kronikář o této události píše: „Velkou místní slavností v Lukově byl den 5. srpna, kdy se konala první mše svatá (primice) zdejšího rodáka Jana Buly. Již den před slavností provedla mládež výzdobu cesty od domu primiciantova až ke kostelu a postavila čtyři brány.“ Na braně u rodného domku je napsáno: „Požehnání domu tomu, z něhož jsi si vyvolil, Pane, služebníka svého.“ Kronikář pokračuje: „V neděli před 10. hod. shromáždila se mládež i dospělí z místa i z okolí před domem rodičů primicianta a po příchodu kněží vyšel velký průvod za doprovodu hudby ke kostelu. Před kostelem měl slavnostní kázání moravskobudějovický děkan P. Opletal a pak se konaly v kostele slavnostní bohoslužby. Tato primice byla první slavností toho druhu v Lukově, neboť před 74 roky byl sice vysvěcen zdejší rodák Metoděj Šplíchal, ale první mši svatou měl v Moravských Budějovicích.“ Novokněz Jan Bula jistě prožívá v tento den velikou radost, neboť upřímně toužil stát se knězem a tato touha došla svého naplnění. Něco o jeho postoji napovídá i text 64. žalmu, který si zvolil pro primiční obrázek: „Chválen buď Bůh, jenž nezamítl mou prosbu a své milosti mi neodepřel.“

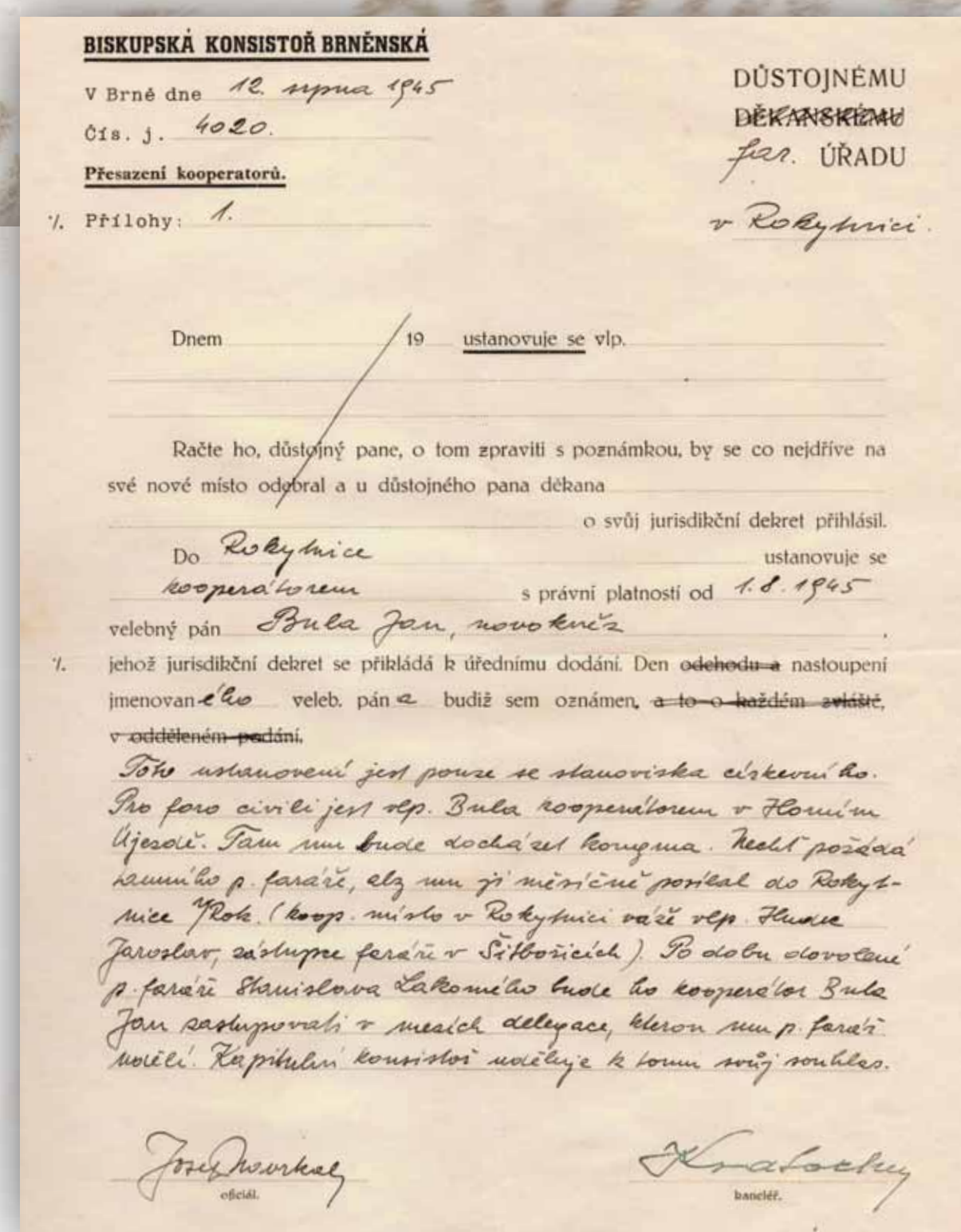
Jan Bula v primičním průvodu (zdroj: o. s. Paměť)

text primičního obrázku Jana Buly (z knihy J. Mikuláška Sejdeme se v nebi)

Věřím, že můj krátký život nebyl nadarmo

K 1. srpnu 1945 je Jan Bula ustanoven jako kooperátor (kaplan) v Rokytnici nad Rokytnou. Ustanovení pomocného kněze do Rokytnice je nezbytné, neboť již v dubnu 1945 žádá nemocný rokytnický farář Stanislav Lakomý o dlouhodobou zdravotní dovolenou. Ta je mu udělena od poloviny srpna, tedy hned jak je možné do Rokytnice poslat nově vysvěceného kněze. Do Rokytnice tedy přijíždí Jan Bula a zjišťuje, že také místní kostel je zasvěcen jeho křestnímu patronovi sv. Janu Křtiteli. V tomto kostele Jan Bula celebruje mše svaté, káže, křtí, oddává, jednoduše slouží jako kněz. Samozřejmě také vyučuje náboženství a vůbec je všude tam, kde je třeba zastoupit nemocného pana faráře. Vyučuje na obecné škole v Rokytnici a v příslušných obcích. Také samotný kaplan se musí vzdělávat, neboť se připravuje na trienální zkoušky, při kterých má prokázat své znalosti exegeze, dogmatiky, morálky, ale i to, jak umí kázat a jak se vyzná v kano-nickém právu.

oznámení o ustanovení Jana Buly kooperátorem (zdroj: ŘKF Rokytnice n. R.)

kostel sv. Jana Křtitele v Rokytnici nad Rokytnou (zdroj: o. s. Paměť)

Kaplanem a administrátorem v Rokytnici nad Rokytnou

při mši svaté (zdroj: o. s. Paměť)

s dětmi v přírodě (z knihy J. Mikuláška Sejdeme se v nebi)

s rokytnickými divadelníky (zdroj: ŘKF Rokytnice n. R.)

Kromě kněžských povinností se Jan Bula zapojuje aktivně do veřejného života v Rokytnici. Navštěvuje místní orlovnu a pomáhá při akcích pořádaných Orlem, jako jsou dožínky nebo představení ochotnického divadla. Jindy se ve volném čase věnuje zemědělské práci a včelaření. A pokud mu to čas umožní, vyrazí do okolí a maluje. Ve škole v Rokytnici pak uspořádá výstavku svých obrazů, které si někteří farníci koupí, aby měli ve svých domácnostech památku na tohoto kněze. Jan Bula je pro svou veselou a dobrosrdečnou povahu všeobecně velmi oblíben. Farníci jsou rádi, že byl do Rokytnice za kaplana dosazen právě tento kněz. Snad největší oblibu si Jan Bula získává mezi místní mládeží a dětmi. Má totiž ten dar, že umí s mladými výborně pracovat. Proto se s ním mladí často scházejí, diskutují, sportují a jsou připraveni i k práci, když je tomu třeba.

Farář Stanislav Lakomý nemoc stále více omezuje, a tak je od poloviny května 1949 pověřen vedením fary Jan Bula. V červenci téhož roku farář Lakomý umírá a je pohřben za přítomnosti brněnského biskupa Msgre. Karla Skoupého.

ve farní knihovně (zdroj: rodinný archiv)

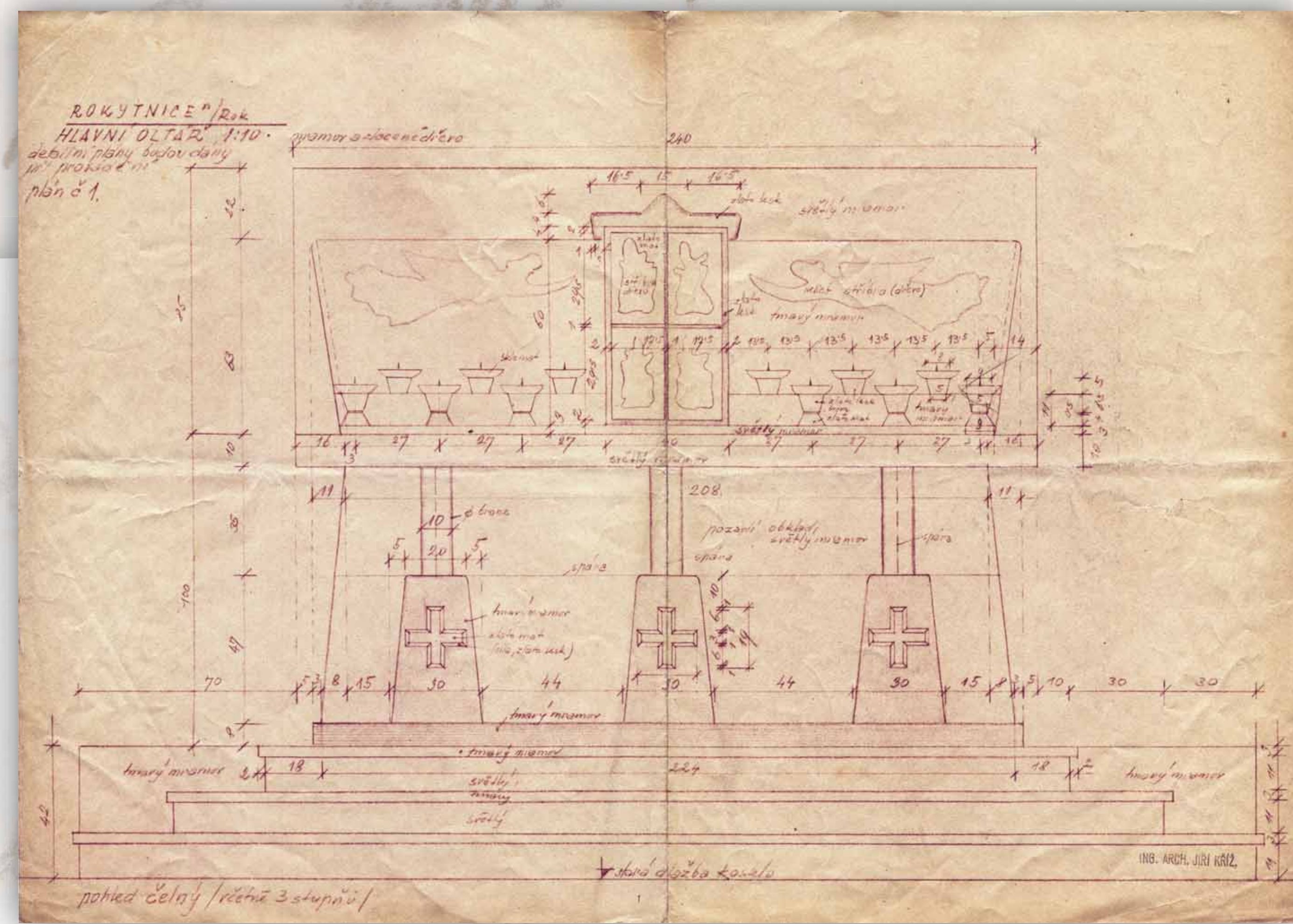

s vyučujícími a žáky měšťanské školy na zámku Sádek (zdroj: Biskupství brněnské)

Po úmrtí dosavadního faráře je Jan Bula ustanoven administrátorem uprázdněné farnosti, a má tedy stejná práva a povinnosti jako farář. Brzy poté se pouští do opravy rokytnického kostela. Nejdříve má v úmyslu nechat zhotovit nový oltář, ale také lavice, zpovědnice a zrenovovat sochy i obrazy. Proto se obrací na Chrámové družstvo pro republiku Československou v Pelhřimově, které mu zprostředkovává architektka pro vytvoření projektu nového oltáře a dalšího kostelního zařízení. Kostel je nově vymalován, boční oltáře a varhany jsou opraveny, mnohé sochy a obrazy jsou restaurovány. Je pořízena nová kazatelna a mřížka oddávající oratoř od presbytáře. Projekt nového oltáře je hotov v roce 1950 a pelhřimovské chrámové družstvo sděluje Janu Bulovi, že „z plánů a průvodní technické zprávy budete si moci udělat představu, že autor hodlá zde vytvořit dílo hodnotné nejen pro dnešek, ale pro každou budoucnost“. Jan Bula je s plány spokojen a je rád, že se mu již určité opravy podařilo uskutečnit, asi ho však nenapadne, že nového oltáře v kostele sv. Jana Křtitele se již nedočká.

presbytář rokytnického kostela v době působení Jana Buly (zdroj: ŘKF Rokytnice n. R.)

plán nového hlavního oltáře z roku 1950 pro kostel v Rokytnici nad Rokytnou (zdroj: ŘKF Rokytnice n. R.)

